

КИРИЛ ТРАЙКОВ

-директор на Царибродската см. гимназия

ПЪРВА СЪВМЕСТНА ПЕДАГОГИЧЕСКА КОНФЕРЕНЦИЯ, МЕЖДУ БЪЛГАРСКИ И СРЪБСКИ УЧИТЕЛИ В ГРАД ЦАРИБРОД ПРЕЗ 1945 ГОДИНА

На 22, 23 и 24 април 1945 год , по инициатива на Околийското дружество на работниците по просветата гр. Цариброд, се проведе първата съвместна педагогическа конференция , между българските учители от Царибродска, Годечка и Сливнишка околии и сръбските учители от Пиротска, Нишавска, Лужничка и Белопаланешка околии.

Присъствуваха около 600 учители.

7

ДНЕВЕН РЕД :
22 април -преди обяд

Откриване от хор и оркестър при Царибродската смесена гимназия
Слово от
КИРИЛ ТРАЙКОВ -Директор на Царибродската гимназия и Председател на
Околийското дружество на работниците по просветата гр.
Цариброд

Съими гости, от София и Белград,
другарки и другари от Царибродска, Годечка,
Сливнишка, Пиротска, Нишавска, Лужничка, и Белопаланешка околии,
особена радост изпитвам от обстоятелството, че на мен се падна честта
да поздравя от името на ръководството на Околийското дружество на рабо-
тниците по просветата в гр. Цариброд, тази първа взаимна педагогическа
конференция между български и сръбски работници по просветата.

Ние приветствуващите братя, които понесоха на племените-
си големи страдания и дадоха огромни жертви в борбата срещу коварния
враг на славянските народи--хитлеристките варвари.
Приветствуващите бългавийските другари, дошли на тази първа взаимна пе-
дагогическа конференция в името на велики идеали, свързващи двата бра-
тески народи.

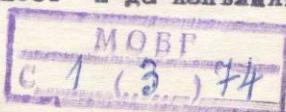
Особено ще се чувствуващите щастливи, ако чрез тази конференция до-
принесем за изграждането на боевия съюз между Отечествено-фронтовска
България и Федеративна Щославия.

Всекоята ежедневна работа народния учител среща и трудности ,особено
от Царибродския край.
Българските учители бяха назначени от Министерство на народната просвета
-София след няколко месеци от започване на учебната година.
На амела на радио София/след 1. януари 1945 год/за набиране на училски кадри
за нуждите на Българската гимназия в гр. Цариброд и нуждите на околните се отзоваха прогресивни народни учители ,които дой-
доха да работят тук ,ръководейки се от високо патриотични и интерна-
ционални братски чувства.

Трудностите бяха много и от най различно естество.
Но въпреки тези трудности, народния учител в града и околните беше на
поста си и изпълняваше своите задължения .

Тяхното дело е истински подвиг .
Ръководството на Околийското дружество на работниците по просветата гр.
Цариброд сърдечно поздравява тези другари.

Дълбоко съм убеден, че както Отечествено-фронтовска България и Фе-
деративна Щославия дават своята подкрепа за организиране на български-
те учирница , така и всички местни комитети в града и околните ,съвместно
с гражданите ,че подпомогнат усилията на българските учители ,за да мо-
гат те от своя страна правилио да провеждат своята народно-просветна
дейност и да изпълнят до края възложените им високо благородни задачи.

Другарки и другари,
живее в историческо време. Ние сме свидетели на грандиозни събития,
които стават у нас и около нас.

Ние видиме как стария свят на реакция и мракобесие си отива.
В нещо него се ражда нов свят на прогрес и цивилизация. Ние сме
свидетели на окончателния разгром на хитлеристка Германия, която ко-
неше най варварски и чудовищни закони за поробване на славянските
народи и народите от целия свят.

Сега в сърцата на всички освободили се народи от хитлеристко и ка-
питалистическо иго е истински празник.
Те поемат пътя на народо-демократичните движения и празнуват победата
на свободата над тиранията и робството, на социалистическата демокра-
ция над фашизма.
На прогреса, на хуманитаризма и социалистическата култура над хитлери-
сткото варварство.

За извоюване на тази скъпа свобода, народите от всички свободоли-
биви страни дължат безкрайна и вечна признателност на Великата че-
рвена армия - освободителка, която изрва напосредствен удар над
врага, която в кестоката борба даде огромни скъпи жертви, за да осво-
боди потиснатите народи от хитлеристко иго.

Другарки и другари,
за да укрепим новите социалистически завоевания, на нас е
необходима висока нова просвета, изградена върху прогресивна ма-
рксическа основа.

За това сме се събрали тук.
Като считам конференцията за открита, сърдечно приветствуващ нашите
скъпи гости и другари от София и Белград. Другарите от Царибродска,
Годечка, Сливнишка, Пиротска, Нишавска, Лужничка и Белопаланска околии
са "ДОБРЕ дошли" в нашия роден град Цариброд.

ДА ЖИВЕЕ СЪТРУДНИЧЕСТВОТО МЕЖДУ БЪЛГАРСКИТЕ И ЩОДОБРЕ ОСЛАВЯНСКИТЕ УЛИ-

ДА ЖИВЕЕ ПРОСВЕТНОТО ЕДИНСТВО МЕЖДУ ВСИЧКИТЕ СЛАВЯНСКИ НАРОДИ!

ДА ЖИВЕЕ ПЪРВИЯТ АНТИ-ФАШИСТ-ГЕОРГИ ДИМИТРОВ!

ДА ЖИВЕЕ МАРШАЛ ТИТО!

ДА ЖИВЕЕ ОТЕЧЕСТВЕНО-ФРОНТОВСКА БЪЛГАРИЯ!

ДА ЖИВЕЕ ФЕДЕРАТИВНА ЮГОСЛАВИЯ!

ДА ЖИВЕЕ ИСТИНСКИЯТ ПРИЯТЕЛ И ЗАКРИЛНИК НА СЛАВЯНСКИТЕ И СВОБОДОЛИ-
БИВИ НАРОДИ-ВЕЛИКИЯ СЪВЕТСКИ СЪЮЗ И НЕЙНИЯТ ГЕНИАЛЕН ВОЖД

-МАРШАЛ СТАЛИН!

ДОКЛАДИ:

6
ТОДОР САМОДУМОВ "Характерни черти в образованието на Славянските народи"

- 1 Накратко дава историческа връзка между просветните дейци на България и Югославия
- 2 Разглежда същността на буржуазното образование, като подчертава, че и двете буржуазии правителства, чрез училищата са възпитавали в подрастващото поколение провинистични чувства и враждебни настроения.
- 3 Развие новите характерни черти на съвременното и бъдещето възпитание и обучение на децата и младежта от двете братски страни. Според него образоването в новото време /при социализма/ трябва да се развива на основата на Марксическата подготовка и да възпитава у тях социалистически оптимизъм, братска солидарност, взаимопомощ и интернационални чувства.
В тази връзка засегна и каква трябва да бъде подготовката на заварените и подготовката на бъдещите народни учители.

РАЙНА ШАРОВА "Впечатления от Лондонската световна конференция"

Състояла се 1944 год. месец ~~декември~~ и 1945 год. месец февруари

Основната мисъл, която тя прокара в него е, че делегатите на новоосвободилите се страни от фашизма България, Югославия, Румъния и др. начело с делегатите на СССР коренно се различават от делегатите на Англия, САЩ и на други капиталистически страни.

Подчертва също че, голяма част от делегатите са били прогресивни. Особено делегатите на Франция и от колониалните и зависими страни. На тази световна синдикална конференция са пристъпвали видни делегати като В. Кузнецов, водач на делегацията от СССР, Луи Сали-Латинска америка-секретар на Световната синдикална организация, Джуро Салай-водач на Югославската делегация.

Българската делегация е била представена от Тодор Прахов и Райна Шарова.

Също впечатление направи на конференцията ролята, която българската делегация е изиграла в Световната синдикална конференция в Лондон за признаването на България като воюваща страна срещу хитлеризма.

Но най добре братската солидарност се е почувствувала между българите, русите и югославяните именно в този решителен момент за съдбата на България.

Думата на българската делегация не е давана, тий като ръководителите на конференцията са считали България като победена страна.

Българските делегати са наимерили начин да потърсят помощ на делегатите от СССР - В. Кузнецов, на Югославската - Джуро Салай на Луи Сали и др.

Тя разказа подробно как югославянските делегати са подкрепили българските делегати и са доказали им че, в България е имало голямо съпротивително движение, което с помощта на Великата Червена армия е взела властта в свой ръце на 9. IX 1944 год.

Веднага след победата, под ръководството на БКИ се сворири парадна армия, която е изпратена в Югославия и Унгария да се бие срещу хитлеристките нацистественици.

Посочените по горе делегати подкрепят предложението пред конференцията да се даде думата на българската делегация да се изкаже.

От името на българската делегация се е изказала Райна Шарова, която е говорила убедително и достойно е защитила националните интереси на нова Отечествено-фронтовска България пред Световната синдикална конференция.

Тази защита на българската делегация е дала благоприятно отражение за съдбата на България в по-късните решения на държавите победители от анти-хитлеристката коалиция.

Райна Шарова разказа много интересни факти за синдикалното движение в Англия, което под формата че, поддържа демократията

и многобройни съюзи.

ОБЩ ДРУГАРСКИ ОБЯД

След обяд - 22 април

- "Сръбско-българските отношения във вековете"

Говори за факторите през вековете, които са разделяли сръбските и български народи. Тя засегна въпросите как това се е отразило в програмите и учебниците по история, предвидени и прилагани в училищата в двете страни. Разкри също новите Отечествено-фронтовски принципи/социалистически и Марксически/върху които ще се изграждат тези програми и учебници в новото народо-демократично училище. Подчертва, че без да се нарушават патриотичните чувства у подрастващите, могат да се възпитават чрез историята интернационални чувства на братство, солидарност на трудящите се и взаимопомощ. Цялото това ново съдържание ще помогне сърбите и българите да се подгответ и действуват солидарно от заплахите, каквито бяха Хитлер и хитлеризма.

РТИ ЗНАТКОВИЧ - "Ролята на новото училище в изграждането на братските отношения с Отечествено-фронтовска България"

Говори в същия дух за важната роля, която се одрежда да играе новото училище в Югославия, при новите социалистически условия, за изграждането на братски отношения с Отечествено-фронтовска България. Подчертва важната роля на народния учител в новото училище.

ОБЩА ДРУГАРСКА ВЕЧЕРА

вечерта КОНЦЕРТ
от ХУДОЖЕСТВЕНИЯ САМОДЕЕН КОЛЕКТИВ

гр. НИРОТ

23 април - преди обяд

М. НАЗАСОВ - Министър на пропагандата в България - "Славянският Фр."

Разглеждайки въпросите на Славянския фр. подчертва, че всички фактори които до освобождението от фашизма са действували за разделяне на славяните, населяващи южната част на Европа-Балканския полуостров, сега и в бъдеще ще живеят и ще се трудят при нови народно-демократични условия и в промени на обществено-политическите фактори.

Тези фактори ще съдействуват за истинското братско изграждане на отношенията и живота на народите от Славянския фр.

И. ДОБРЕВ - "Изграждане Съюза на работниците по просветата"

Той разкри същността на синдикалното движение във Отечествено-фронтовска България, като подчертава единството на това движение на всички трудящи се - включително и това на учителите.

Направи сравнение на синдикалното движение в капиталистическите страни и се спря на Просветения съюз и неговите фашизирани цели и задачи преди 9. IX. 1944 год. в България. Разкри новата организационна структура и новите задачи

на Съюза на работниците по просветата и членува-
щето му в Общия Работнически Професионален Съюз.

Натънка защо СРП членува в ОРПС.

ОБЩ ДРУГАРСКИ ОВЯД

След обяд - 23 април

ЧЕДОМИР АНТИЧ - "Предстоящи задачи на Съюза на работниците по просветата"

Подчертава ролята на Съюза на работниците по просветата в изкоре-
няване остатъците от фашистката идеология и преустройствоте на
българското образование.

Особено внимание обвръща на просветните задачи, които стоят пред
Съюза на работниците по просветата, във връзка с подготовката
на учителите, за осъществяване новата образователна система. Той
изяснява и подчертава предстоящите организационни и просветни за-
дачи.

ЧЕДОМИР АНТИЧ - "Народния учител в бъдания ни живот"

Говори за качествата, които трябва да притежава народния
учител и неговата голема отговорност за възпитаване подра-
стващото поколение в социалистически дух - при нови социали-
стически условия.

ОБЩА ДРУГАРСКА ВЕЧЕРА

Вечерта КОНЦЕРТ

ОТХОРЪТ И ОРКЕСТЪРА ПРИ ЦАРИБРОДСКАТА СМЕСЕНА ГИМНАЗИЯ

Волисти - СТУДЕНТИ ОТ БЪЛГАРСКАТА ДЪРЖАВНА КОНСЕРВАТОРИЯ

Диригент: КИРИЛ ТРАЙКОВ

24 април -преди обяд

РАЙНА ШАРОВА - Практическа лекция на тема:

1 "Четене в 1^о отделение с драматизация на четивото"

2 "Методика на предметите четене и писане"
доклад

Изнесената от нея практическа лекция беше илюстрация на теоретическите постановки, залегнали върху основата на разглежданите методи на обучение.

Тя илюстрира методи с много примери из опита на съветските учители.

Урока и докладите на Райна Шарова предизвикаха жив интерес в сръбските и български учители. Развиха се оживени разисквания. Направиха се цели предложени. По често и широко да се включват практически лекции и методически доклади, които ще поучават учителите в тяхната практическа и теоритическа дейност.

Поради големия интерес, който събуди общия дневен ред, авторитетните докладчици, практическите лекции, оживените разисквания и отлична организация на конференцията бяха направени предложения и в бъдаде да се уреждат такива съвместни педагогически конференции, от страна на учителите от България, Югославия, Ромъния и други страни.

Всички бяха единодушни в преценките си че, Царибродската педагогическа съвместна конференция е много полезна и ще даде добри резултати в бъдащата общо-учебна -възпитателна работа.

Тя е израз на братска международна солидарност на работниците по просветата от България и Югославия.

В самата конференция и в лични разговори югославянските и български учители изразяваха задоволството и радостта си от тази наша първа сръда.

Югославянските учители, съпоставайки работата между сръбските учители и български учители твърдяха че, българските учители са по добри от югославските в методическо и теоретическо отношение, защото вече имат пълна възможност да изучават съветско-марксическата педагогика и опит. При изнасяне на докладите сръбските учители бяха ентузиазирани и даваха положителна оценка.

Силно впечатление направи на конференцията солидната марксическа подготовка на другарите: Тодор Самодумов, Райна Шарова, Петър Илиев и др.

Изнесените доклади от сръбските учители, бяха също насочени към изграждане на братски отношения между двете славянски страни. Самите доклади, както и изказванията на сръбските

учители бяха много положителни и ентузиазирани.

След изчерпване на дневния ред конференцията прие единодушино следната

РЕЗОЛУШИЯ

Българските учители от Царибродска и Годечка околии от една страна и сръбските учители от Пиротска околия от друга, събрали на съвместна първа инициативна педагогическа конференция на 22, 23, и 24 април 1945 г. в гр. Цариброд при дневен ред:

- 1 "Характерни черти в образованието на славянските народи"
— Тодор Самодумов
- 2 "Впечатления от Лондонската световна синдикална конференция"
— Райна Шарова
- 3 "Изграждане на Съюза на работниците по просветата"
— Стойко Добрев
- 4 "Предстоящи задачи на работниците по просветата"
— Петър Илиев
- 5 "Ролята на новото училище в изграждането на братските отношения с Отечествено-фронтовска България"
— Георги Златкович
- 6 "Славянският език"
— Димо Казасов
- 7 "Народният учител в бъдация ни живот"
— Чедомир Антич
- 8 "Сръбско-български отношения във вековете"
— Иванка Кенова
- 9 "Четене в IV отделение с иллюстрации драматизация на четивото" лекция от Райна Шарова

Конференцията, след като изслуша дневния ред

КОНСТАТИРА

Войските на Югославия и България в огъня на борбата среду фашизма изградиха братското единство между своите народи. Учителите, верни изразители на народните интереси, имат историческата покана в днешния момент да доизградят и задълбочат постигнатото вече приятелство на бойното поле.

За постигане на тази цел, конференцията настоява:

- 1 Незабавно да се учицокат всички учебници вредни за новото възпитание и образование на учениците от двете страни.
- 2 Тя смята, че историята не само създава правилен мироглед, а тя може и трябва да послужи, като ръководство в изграждане на братските отношения между българския и югославянски народи. Ето защо конференцията настоява:

a/ Да се покажат Съветският историк Николай С. Державин и видни историци, геografi и етнолози – руси, българи, югославяни, които в съвместна конференция да изяснят и поставят на правилна научна основа

решава всички исторически въпроси, които са давали повод за новинистични
изречения между двата братски народи сърби и българи.

3/ Всички изгответи на тая конференция да се отпечатат на двата езика
- южнославянски и български, а тези именно материали послужат за ръководство
при изработване на учебници, помагала по история и география за всички
степени училища в двете страни.

3 Да се устройват научно-педагогически и литературни конференции между
учителите и просветните деятели на двата народа за изясняване и уединявя-
ване разбиранията и методическите похвати във връзка с изграждане на бра-
тските отношения. В тази конференция да участвуват учителите и учителките
от двете страни.

4 Да се започне с размяна на научна, историческа, педагогическа, худо-
дествена, съдицална и друга литература. Незабавно да се почне с ра-
змяна на вестници, списания и др. на отделните професии.

5 Да се уреждат посещения и командировки на учители в училищата на двете
страни.

6 Незабавно да се почне запознаване на децата с най новата история и
освободителните борби на двата народа.

7. Да се заведе и поддръжа прениска между учителите и учениците между
двете страни.

8 Ученическите антифашистки организации Е М О С в България и
У С А О Й в Югославия, които да използват всички средства за збли-
жение: конференции, литературни, музикални, художествени и други
сбирки, като уредят излети с географически и исторически задачи, спорт
и други.

9 Да се направят незабавно увеселения на учителите от двете страни за
взаимни срещи помежду им.

10 Да се уредят излети, делегации и командировки в С С С Р, с цел
да се запознаят учителите с учебното дело там.

11 Вземама се в дълг на Пиротското, Царибродското и Годечкото друже-
ства на работниците по просветата да изпратят настоящата резолю-
ция до Министерствата, до Съюзите си, до Пълномощните министри в
Белград и София, до Маршал Тито и Министър - Председателя на Бълга-
рия - Кимон Георгиев. Дружествата да настоят пред Съюзите на рабо-
тниците по просветата да вземат присърдце резолюцията и да настоят
пред горните фактори, ангажирати най-много съответните Министерства
от двете страни да направят всичко възможно за свикване на истори-

8 а

12

иа, географи и етнолози , като им дадят необходимата материална подкрепа.

Дружествата да вземат сериозни мерки за снабдяване на учителите с меса, въглища , продукти и др. За целта всеко дружество да си определи и завидорник

гр.Цариброд

24 април 1945 год.

ПРЕДСЕДАТЕЛИ НА КОНФЕРЕНЦИЯТА :

1 Кирил Трайков -гр. Цариброд /п. К.Трайков/

2 Венслав Тошич - гр. Пирот /п. В.Тошич/

3 Борис Манов -с Годеч /п. Б.Манов/

Забележка.Текста на резолюцията е поместена в настоящият материал, като
пренис от пренписа на оригиналата. Допълнително е открит самия
оригинал и е запазен.

9

13

СЕКРЕТАРИ :

- 1 Славчо Томов - гр. Цариброд / п. С. Томов /
 2 Минутина Попович Гр. Пирот / п. М. Попович /

ВЕРНО С ОРИГИНАЛА!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОКОЛИЙСКОТО ДРУЖЕСТВО НА РАБОТНИЦИТЕ ПО ПРОСВЕТА : *Кирил Трайков*, Кирил Трайков /

След гласуване на резолюцията, от името на конференцията,
 същата изпратени поздравителни телеграми до видни лица от София и Белград.
 Тук поместваме една от тези телеграми в превод на български език.
 /Същата в оригинал е написана на сръбски език/

В превод

ДО МИНИСТЪРА НА ПРОСВЕТАТА

-Б Е Л Г Р А Д -

Сръбските работници по просветата от околните Нишавска, Лужничка и
 Белопаланска и българските работници по просветата от околните Царибродска, Годечка и Сливница в своята първа съвместна конференция, състояла
 се в гр. Цариброд, съзнавайки своите задачи за осъществяване на братските
 отношения ще изкоренят велико-сръбския и велико-българския повинизъм за
 общо добро на двата народа.

Да състивим сме, че във Ваше лице имаме за първи път министър, който ще
 помогне на работниците по просветата да могат да осъществят великите
 цели за превъзпитаване на старото поколение и възпитаване на новите
 - в духа на новото време.

С това пожелание Ви поздравяват всички работници по просветата от
 тази конференция

ПРЕДСЕДАТЕЛИ НА КОНФЕРЕНЦИЯТА:

гр. Цариброд
 25 април 1945 г.

КИРИЛ ТРАЙКОВ -- ЦАРИБРОД
 ВОИСЛАВ ТОМИЧ -- ПИРОТ
 БОРИС МАНОВ -- ГОДЕЧ

Съдържанието на останалите телеграми е в духа на поместената
 по горе такава.

ЗАБЕЛЕЖКА -- По това време, когато се провеждаше съвместната конференция,
 посочените в телеграмата околии на сръбските учители - Нишавска, Лужничка и Белопаланска са били включени административно
 в Пиротски окръг. /

След изчерпване на дневния ред, конференцията беше закрита ~~въхлики~~
 със следното благодарствено слово, произнесено от Кирил Трайков Й

Същи гости, другарки и другари,

заприятайки тази забележителна братска съвместна педагогическа конференция, позволяте от името на Околийското дружество на работниците по просветата, да благодарим сърдечно на:

- 1 Централните ръководства на Съюзите на работниците по просветата и Министерства на просветата в София и Белград, които ни оказаха всестранна помощ в провеждане на конференцията.
- 2 На българските и югославски другари, които изнесоха доклади и практически лекции
- 3 На Министерство на вътрешните работи и Контролната комисия-София, които разрешиха да преминат границата, през гара Драгоман, необходимите лица за конференцията в Цариброд.
- 4 На Цаба на българските гранични войски в гара Драгоман и Годеч за оказаната ни материалина помощ.
- 5 На Дирекцията на Българската Държавна Консерватория-София за разрешението на група студенти-ученици от Консерваторията да участват като солисти в самодейните колективи при изнасяне на концертни програми пред учителите.
- 6 На местните Околийски и Градски комитети и гражданиците за топлото и сърдечно посрещане на гостите при разквартирането им в града.
- 7 Благодарим от сърце на всички гости, на всички участвуващи в конференцията, за проявената отлична дисциплина, жив интерес и активно ентузиазирано участие в конференцията.

На неуморна работа, другарки и другари, за осъществяване преко-
ръките и решенията взети от резолюцията на нашата забележителна исто-
рическа конференция, която представлява блестяща манифестация на
братска международна солидарност.

ДОВИЖДАНЕ!

- ДО НОVA СЪВМЕСТНА КОНФЕРЕНЦИЯ В БЛИЗКО БЪДАДЕ

СОФИЯ

25 август 1945 год.

ПОДПИС: А. Трайков

11
ПРЕНОРЪКИ И ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Завърши конференцията.....

Нашествиа това беше на дело проведен първа братска конференция-жив пример на зближение и сътрудничество между българските и сръбските учители върху просветна, педагогическа и професионална основа.